

Kaos i coaching

For 2.000 kroner i timen snakker coachene hull i hodet på deg. Men når de selv skal sette en standard for sin egen bransje, klarer de ikke å bli enige. Samarbeidet har brutt sammen.

Vi har alle noe i livet vi ikke er fornøyd med. Fedme, dårlig selvbilde, frykt for å stå foran en forsamling, problemer på soveromet eller problemer med ledelse. Uansett hvor skoen trykker finnes det garantert en coach som står klar til å hjelpe deg ut av hengemyra. Men du må regne med å punge ut mellom 500 og 3.000 kroner per time. Og du skal være god for å finne frem til en dyktig coach.

— **Coach er ingen beskyttet tittel. Det er folk som tar to helgekurs, for så å gå rundt og kalle seg coach. Det ødelegger seriositeten i bransjen, sier Dennis Jørstad.** Han er styreleder i ICF Nordic, som er den

” Oppgaven til coachen er å stille de riktige spørsmålene.
Dennis Jørstad

største internasjonale bransjeorganisasjonen innenfor coaching.

— Bransjen er ung, men har hatt en voldsom vekst de siste årene og fortsetter bare å øke. Mange useriøse har kastet seg på bølgen.

Da Jørstad startet som coach for seks år siden, var det ikke mange aktører i bransjen. Nå finnes det ifølge Jørstad omlag 2.000 utdannede coacher i Norge. Ifølge ICF Nordics standard er det kun omlag 100 av disse som er sertifiserte.

Brutt samarbeid

Det er et stort sprik mellom de ulike skoleretningene innen coaching, når det gjelder krav til praksis og antall timer undervisning. For ett år siden ble det satt ned en komité med representanter fra flere av skolene for å sette et miniumskrav til praksis og teori før man kunne kalle seg coach, i regi av Standard Norge. Men uenighetene om hvilke krav som skulle legges til grunn, var for stor, så nå i høst ble komiteen nedlagt.

— Vi er nødt til å finne en løsning på dette, for å rydde opp i bransjen. Jeg håper partene finner tilbake til hverandre, sier Jørstad.

Han er selv coach, og har startet Coachsenteret der han har fire ansatte. De har spesialisert seg på ledelse. Han mener det er viktig at de som jobber som coach har egen arbeidserfaring.

— Det er begrenset hva du kan videreføre hvis du ikke har egen arbeids- og livserfaring.

— *Hvem bør bruke coach?*

Coaching

- Coaching er å lede en person til profesjonell og personlig vekst. Med andre ord handler det om å nå mål både på det profesjonelle og/eller private plan.
- En coach skal ikke gi direkte råd. Han skal stille de riktige spørsmålene, slik at den som blir coachet finner svarene selv.
- Det finnes ca 700 aktive coacher i Norge i dag, og 13.000 på verdensbasis.
- En time hos en coach koster fra 500 kroner til 3.000 kroner.
- 25–30 skoler tilbyr coachutdanning, de har ulik kvalitet på tilbudet.

BEKYMRET: Margaret Paasche mener det trengs en opprydding i bransjen. Hun ser med tristhet på at coachene i Norge brøt samarbeidet. (Foto: Are Haram)

Fortsetter neste side

— Alle kan ha nytte av å bruke coach. Men behovet er kanskje spesielt stort hos toppledere som sitter alene på toppen. Av taktiske årsaker er det ikke alltid en toppleder kan sparre med en over- eller underordnet. Da kan det være godt å ha en helt nøytral person å snakke med, sier Jørstad.

— *Hvordan er prosessen?*

— Jeg pleier å si at man må ha et tidsperspektiv på 14 til 18 måneder. For å skape forandring, må man gjennom en prosess og det tar tid. Det er forskjellige prosesser etter hvilket mål man vil nå, og hva man må endre. Men det er veldig vanlig å se på alle livets aspekter. De første timene bruker man til å bli kjent med hverandre og bygge et tillitsforhold. Så ser man på hva man vil forandre og hva man må gjøre for å komme seg dit. Oppgaven til coachen er å stille de riktige spørsmålene, sier han.

Opprydding

Margrete Paasche var tidligere leder i den Nasjonale Standardiseringskomiteen som skulle utarbeide en norsk standard for coaching, og som nå er nedlagt. Hun jobber til daglig som coach i firmaet CoachTeam as, og er styremedlem i Den Norske Coach Forening.

Hun ser komikken i at coacher som skal være problemløserne, ikke selv klarte å komme til enighet og måtte legge ned komiteen som skulle finne en norsk standard.

— **Coaching er så mye, og det er mange retninger og mange synspunkter. Det gjør at det skaper et mangfold på både godt og vondt.**

Paasche er enig i at det trengs en opprydding i bransjen, og at det må settes krav til hvem som kan kalle seg coach. Den Norske Coach Forening jobber nå med å utarbeide en standard som skal legges til grunn.

— **Den vil være klar i løpet av neste år, men det er ikke alle skolene i bransjen som vil slutte seg til denne ordningen. Derfor får vi ikke en samlet plattform som gjelder for hele Norge, men jeg er sikker på at det kommer, sier hun.**

Ole Brumm

Margaret Paasche er utdannet adjunkt, men har mange års erfaring fra helsevesenet. Hun jobbet hardt i mange år, og møtte til slutt veggen.

— Jeg følte at jeg hadde det fint, men etter en lang periode med press var energien plutselig helt borte. Jeg trengte å gjøre noe nytt.

Hun bestemte seg for å bruke av sine egne erfaringer, og nå er stressmestring en av hennes spesialiteter.

— Vi kan ikke være Ole Brumm hele tiden. Livet skal inneholde mye, og vi må prioritere. Vi kan ikke få til alt hele tiden, sier hun.

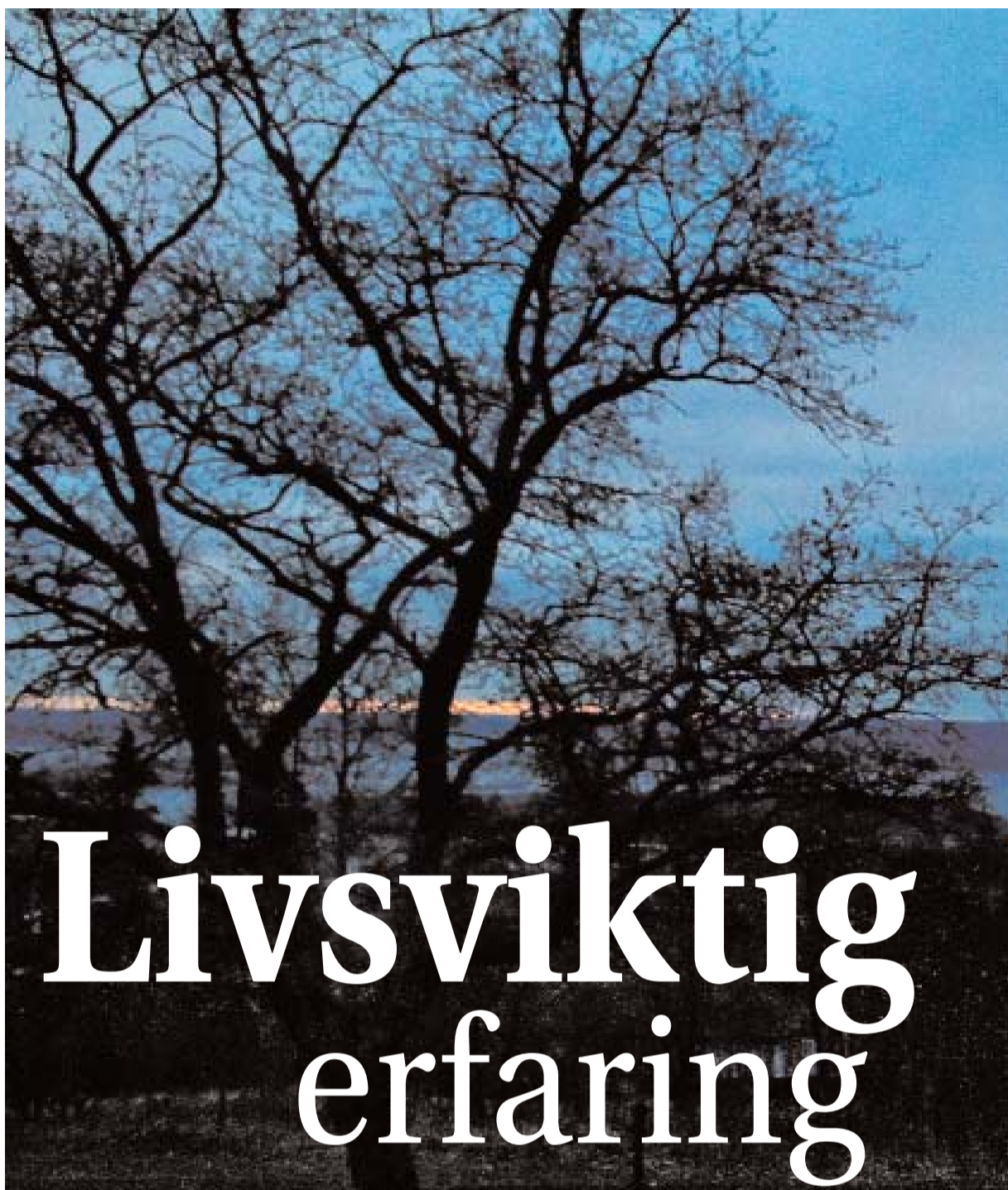
— *Hvem er de verste kundene?*

— Det er de som skylder på alle andre for sin egen situasjon, og som går inn i en offerrolle. For å komme videre må man gå i seg selv, det hjelper ikke å gi andre skylden for det som er negativt i livet ditt. Noen vil faktisk ikke se at de er skyld i sin egen situasjon, sier Paasche.

Hvem coachene skal skyld på for at deres eget samarbeid brøt sammen, er fortsatt usikkert.

Synne Ekrem

synne.ekrem@finansavisen.no

Livsviktig erfaring

Å gjennomgå en skilsmisse, møte veggen og gå personlig konkurs gir et godt grunnlag for å bli en bra coach, mener Jan-Ove Sjøholt, i selskapet Inzight as.

— **J**eg har sett effekten av å stille de rette spørsmålene, sier Jan-Ove Sjøholt.

Han startet opp som coach for to år siden, og har spesialisert seg på toppidrettsutøvere og ledere.

Hans start på coaching karrieren begynte med en smell.

— Jeg har jobbet 17 år i legemiddelinindustrien. Det var jobb døgnet rundt, jeg kunne ikke engang sitte på bussen uten å gjøre noe produktivt. Det endte selvfølgelig med at jeg en dag møtte veggen, og ikke klarte å reise meg.

Idrettsguide

Jan-Ove Sjøholt har selv gått til coach, og det var i samråd med coachen at han fant ut at det yrket kunne passe for han.

— Coaching stammer fra idretten, og jeg har selv drevet med Tae Kwon Do og bryting på toppnivå.

Han var på landslaget i Tae Kwon Do og har vært norgesmester to ganger.

— Så da slo jeg to fluer i en smekk, og startet med å coache toppidrettsutøvere.

Han vil ikke ut med konkrete navn, men sier at han har coachet rallyførere, fotballspillere og golfutøvere.

Det har vært en tøff start for Sjøholt, han har jobbet gratis i lange perioder for å etablere seg.

Hvordan finne en god coach:

- **Gjør nøye research på bakgrunnen til coachen. Gå inn på hjemmesiden deres og sjekk referanser.**
- **Gå sertifiseringen etter i sømmene. Er den godkjent?**
- **Ta en gratis prøvetime og sjekk ut om det er tillit, kjemi og gjensidig respekt. Prøv gjerne ut flere, før du inngår et samarbeid med en coach.**

(kilde: Coachsenteret)

Norges beste coacher

Legg til de fem bokstavene c, o, a, c og h på visittkortet, og vips! er du også en slik. I den andre enden av skalaen finner vi coacher av den seriøse og velutdannede sorten.

Fra flere kilder dukker navnene **Hanna Sedal** og **Jan Georg Kristiansen** opp. De skal være blant Norges beste coacher.

Det viser seg også at disse

to, sammen med **Berit Elisabeth Øhn**, er landets tre eneste coacher med en utdanning på masternivå. Det betyr at de har gjennomført en coachsertifisering gjennom organisasjon

en ICF Nordic (International Coach Federation), og i etterkant av dette hatt minst 2.500 coachingtimer.

Vi spør Hanna Sedal om hun kan navngi andre gode næ-

— Jeg var heldig og har ikke vært presset økonomisk. Derfor har jeg hatt rom for å bruke litt av tiden min for å etablere meg. Men nå tjener jeg penger.

— *Hvor mye tar du for en time?*

— Rundt 1.000 kroner.

Ingen rådgiver

— Det er mange useriøse i bransjen og det har ført til at coach-begrepet har blitt slitt. Det har ingen status å være coach, siden alle kan kalle seg det, sier Sjøholt.

Selv har han tatt utdanning på Ringom Instituttet, men mener at hans livserfaring veier tyngst for at han kan bli en god coach.

— Det kommer også an på personlighet. Jeg er en person som lett skaper tillit hos folk, det tror jeg er svært viktig.

Sjøholt understreker at en coach ikke skal gi direkte råd, han skal stille de riktige spørsmålene, slik at den som blir coachet finner frem til løsningene på egen hånd.

— Det er en fallgrube, man må skille mellom en rådgiver og en coach, sier han.

Av Synne Ekrem

synne.ekrem@finansavisen.no

ringslivscoacher:

— Det er utfordrende, for det er flere av de gode som jobber hemmelig. Det er mange som fortsatt ikke vil fortelle at de har en coach.

Sedal tenker seg om før hun utbryter:

— President **Dennis Jørstad** i ICF Nordic. Han er god.

Velger de beste

Sedal understreker at en ICF-sertifisering ikke nødvendigvis betyr at du er en god coach. Det handler blant annet om kjemi og samarbeidsklime. Som i forhold ellers, er noen coach/klientforhold gode. Andre makter ikke å få ut det beste av klienten.

— En coach skal sørge for at klienten skaper resultater og når sine mål. Selv omgir jeg meg med coach-kolleger som jeg vet er flinke. **Morten Neeb** og **Lisbeth Wathne Svinø** er gode på forretnings-coaching.

En coachingtime hos en av Norges beste coacher koster et

sted mellom 2.000 og 3.000 kroner.

— Men timeprisen kan bli enda høyere. I forbindelse med omstillings- og sluttpakker er det ikke uvanlig å få en pakkeløsning som blant annet inneholder karriererådgivning, coaching og personprofiler. Men ikke rent sjelden en-

der klienten opp med kun coaching, og hvis prisen for et opplegg på fire timer er 18.000 kroner, blir timeprisen høy, sier coach Marianne Norli i Centor.

Av Hilde Orelid

hilde.orelid@finansavisen.no